Pevski zbor SKUD-a „Jože Lacko" iz Ptuja se je vrnil s turneje po Srbiji

Na povabilo Glavnega odbora ZSJ se je odpravil pevski zbor SKUD-a »Jože Lacko« iz Ptuja pod vodstvom svojega dirigenta Jožeta Gregorca 19. avgusta t. l. na gostovanje po Srbiji.

Pot nas je privedla najprej v Beograd, kjer mnogoštevilna in ogromna gradbena dela pričajo o zmagoslavnem pohodu v socializem: Avtostrada, Novi Beograd, številne nove tovarne, stanovanjski bloki itd.

Skupno z drugimi sindikalno-umetniškimi društvi iz Slovenije, kot so »Jože Moškrič« iz Ljubljane, »Franc Mencinger« iz Javornika in »Prežihov Voranc« iz Guštanja, smo izstopili na beograjskem glavnem kolodvoru, kjer so nas že čakali zastopniki mestnega odbora sindikatov in nas prisrčno pozdravili. Z guštanjsko godbo na čelu smo nato v sprevodu korakali skozi najprometnejše ulice, pozdravljeni od večtisočglave množice.

Zvečer je sledil naš prvi skupni nastop v Kolarčevi univerzi. Precej utrujen in nekoliko hripav naš zbor na žalost ni mogel pokazati svoje prave višine in kvalitete. Kljub temu smo želi po vsaki točki buren aplavz. Koncertu je sledil banket v hotelu »Majestic«, ki je potekel v znamenju bratstva in edinstva ter hvaležnosti do vodstva naše države, do CK KPJ s tov. Titom na čelu. Prisrčni pozdravni govori zastopnikov glavnega odbora sindikatov Srbije ter mnogoštevilna darila so ganila vsa naša srca in nas navdajala z globoko hvaležnostjo do srbskih tovarišev.

Naslednje jutro smo bili gostje najboljšega beograjskega kulturno-umetniškega društva »Branko Cvetkovič«, kjer so nas obdarili s številnimi knjigami in nam na to razkazali svoje prostore. Kake sobe in dvorane ima to beograjsko društvo proti našim skromnim ptujskim prostorom! Ima dvorane za orkester, za pevski zbor, za folklorne skupine, za balet, za gledališko skupino itd. itd.

Popoldne istega dne smo se odpravili v Železnik, kjer smo priredili koncert vrlim delavcem tovarne »Ivo Lola Ribar«. Sprejel nas je udarnik, prvi nosilec reda dela in množica domačinov v narodnih nošah. Tudi tu se je videlo, kako povezani so delavci bratske republike Srbije s slovenskimi delovnimi ljudmi. Vzkliki tovarišu Titu, naši Partiji in bratstvu ter enotnosti naših narodov so zaključili lepo prireditev.

22. avgusta zjutraj nas je odpeljal brzec v Novi Sad. Kakor so nam prerokovali tovariši iz Beograda, nas je čakalo tu še večje iznenadenje. Domača godba je zaigrala ob našem prihodu in velika množica nam je mahala v pozdrav. Hiše so bile okrašene z zastavami in transparenti v slovenskem jeziku. Sprejemu so prisostvovali člani sindikalno - kulturno - umetniških društev »Svetozar Markovič«, »Branko Radičevič«, »Ivan Klarič« in »Železničar«. Pozdravni govor je imel sekretar OSS-a tovariš Djuro Doboši, kateremu se je zahvalil vodja naših skupin, tovariš Mirko Zupančič.

Tovariša Djura smo takoj vzljubili zaradi njegovega brezprimernega tovarištva, ki nam bo ostalo vedno v lepem spominu.

Isti večer smo nastopili v letnem gledališču — na idealnem trgu sredi mesta z izredno akustiko. Kljub temu, da je bilo 1500 prostorov na razpolago, je bilo vse do zadnjega razprodano. Občinstvo je bilo izredno hvaležno in tako je takoj nastopilo to, kar si želi vsaka nastopajoča skupina — neposreden kontakt z občinstvom, ki ne štedi z aplavzom in daje s tem pogum in pobudo izvajajočim. Zaključek prireditve je izzvenel v veličastni manifestaciji bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov. Sledil je banket v hotelu »Vojvodina«.

Dneva ob Donavi ne bomo pozabili, ker je bil po dogodkih eden najlepših na našem gostovanju. Novosadčani so nam na čast priredili »šetnjo« z motorno ladjo po Donavi. Kdo bi opisoval prelepe prizore ob obali, začenši s petrovaradinsko trdnjavo, prekrasnimi vinogradi na pobočju Fruške gore, cementne tovarne Biokovo, pa vse do Iloka! Kakor v pravljici smo se peljali z ladjo ob zvokih plesne godbe in pri »Mizici — pogrni se!«

Popoldan smo obiskali državno posestvo Kamendin, eno najlepših v naši državi. Ljubeznivi brigadirji so nam prikazovali mnogoštevilna pitališča za prašiče, kjer pitajo 6800 svinj, hleve za plemenjake in končno tudi vzorna stanovanja. Kot zaključek je sledil miting, na katerem smo zopet izvajali svoj program.

Sreda v Subotici! Nepregledna množica z zastavami nas je čakala na peronu in na strehah vagonov. Srbi, Bunjevci in Madžari so navdušeno vzklikali bratstvu in enotnosti, tovarišu Titu in naši Partiji. To bi morali videti in slišati sosedje onstran meje, da bi se lahko prepričali o neomajni zvestobi našemu državnemu vodstvu. Ni čudno, da je bil tudi ta naš koncert v Subotici že zdavnaj razprodan in polno zaseden. Mnogo ljudi je obžalovalo, da ni dobilo več vstopnic, ali da mi prireditve nismo ponovili.

Naslednji dan in obenem zadnji na naši turneji, je bil dan počitka. Gostitelji so nam pripravili novo iznenadenje: izlet k Paličkemu jezeru. Ogromna veranda tik ob obali jezera nam je nudila prijeten hlad in je bila obenem prizorišče prekrasnega slovesa od naših tovarišev iz Vojvodine. Mehke melodije godbe so božale naša ušesa in tri razne skupine domače folklore so predvajale čudovito skladne plese.

Zdravo, naši predragi gostitelji! Hvala vam, bratje, za bratski sprejem in prijetno bivanje pri vas. Na svidenje, tovariši, v Sloveniji! To smo jim zaklicali, ko se je začel vlak pomikati proti domu.

Nepozabne vtise smo odnesli s turneje. Tam smo ponovno videli, kako trdno je bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov, ki je skovano z ogromnimi žrtvami, in ogromen delovni polet jugoslovanskih narodov, ki z lastnimi silami gradijo sebi boljšo bodočnost — socializem, kljub oviram in nesramnim napadom tistih, od katerih bi to najmanj pričakovali. S pojačanim delom bomo dali najboljši odgovor vsem klevetnikom in sovražnikom, sebi pa bomo pod modrim vodstvom naše Partije zgradili svojo socialistično domovino.

P. A.

Ohranimo naši mladini zdravo zobovje

Protiljudska oblast stare Jugoslavije ni uvidela potrebe ustanavljanja zobnih ambulant v manjših krajih in na podeželju. Tako veliko število delovnih ljudi ni imelo možnosti popravila zob, ker so bili stroški, ki so s tem v zvezi prevelik za njihove skromne dohodke.

V naši novi ljudski državi pa ima vsak državljan, brez ozira na njegovo socialno stanje, možnost popravila svojih zob, ker so v vseh malo večjih centrih ustanovljene zobne ambulante. Med ljudstvom je sicer še razširjeno napačno mnenje o kvaliteti dela, če gre za brezplačno popravilo ali popravilo zavarovancem DZSZ, češ da je material, ki služi za taka popravila slab in da kvaliteta dela ne zadovoljuje. To naziranje je popolnoma napačno in neumestno, ker se v nobenem slučaju ne dela razlika v materialu in kvaliteti dela, pa naj gre za brezplačna popravila ali za zavarovance DZSZ, kakor tudi za ostale.

Uslužbenci zobne ambulante v Ptuju vlagajo mnogo truda v to, da izvršujejo vsa popravila zob čim boljše, brez ozira na pacientove plačilne zmožnosti. Po uredbi, ki je izšla aprila meseca t. l., imajo zavarovanci poleg pravice do popravila svojih zob, tudi pravico do izdelave novega zobovja, kar je tudi primer skrbi naše ljudske oblasti za delovnega človeka.

Zobna ambulanta v Ptuju si je postavila nalogo, da bo s svojim delom nudila ljudstvu čim prejšnjo in čim kvalitetnejšo pomoč ter da bo delala na asanaciji zobovja naše mladine.

Z začetkom pouka v septembru se bodo začeli pregledi po šolah, istočasno pa se bo začelo delo z mladino, ker je kot stebru naše socialistične države moramo posvetiti vso skrb v zdravstvenem pogledu. Znano je, da je pokvarjeno zobovje vzrok različnih obolenj srca, ledvic, želodca, revmatizma itd., in bomo s pravočasnim popravilom zob naše mladine dali naši socialistični državi zdravega delovnega človeka.

Opozoriti je treba starše, da ne strašijo otrok pred zobozdravnikom, temveč, da jim prikažejo stvarnost, kot je bil to velikokrat slučaj, da so ljudje pri najboljši moči ostali brez zob. Vsaj vsakih šest mesecev je treba otroke poslati v zobno ambulanto, kjer bodo uslužbenci pristopili k delu z otroki s polnim čutom in nežnostjo in bo tako strah pred zobozdravnikom pri otrocih ob sodelovanju staršev odpadel.

Zobna ambulanta v Ptuju se bo z vsemi svojimi uslužbenci trudila nuditi potrebnim svojo pomoč in tako po svojih močeh doprinašala k izgradnji lepše bodočnosti.

O velikem zaupanju delovnega ljudstva v to državno zdravstveno ustanovo nas bo prepričalo nekaj številk: v letu 1946 je ustanovo obiskalo 5071 ljudi, od teh prvič 1520; v letu 1947 18.650, od teh prvič 4860; v letu 1948 18.832, od teh prvič 4689 in v letu 1949 do 1. VIII. 12.832 ljudi, od teh prvič 1520. V vsem razdobju je bilo izvršenih 15.382 ekstrakcij in napravljena 19.001 plomba.

Zdravo zobovje je eden zelo važnih predpogojev k splošnemu dobremu zdravstvenemu stanju. S periodičnim pregledom zob skrbimo v precejšnji meri za svoje zdravje in moramo na to navaditi tudi našo mladino, ker bo le zdrava mladina lahko zavzela odgovarjajoče mesto v družbeno-gospodarskem in političnem dogajanju v naši domovini.

Z. A.

Iz vrst OF in iz vsega našega javnega življenja je treba pregnati pojave nepravilnega kritiziranja in nergaštva, ki se predvsem pogosti v zadnjem času. Zaradi nebudnosti in neaktivnosti terenskih organizacij OF je marsikje položaj tak da sovražnik ustvarja takozvano javno mnenje, da resnične napake naših oblastnih in političnih organov napihuje oziroma, da si jih izmišljuje in da namenoma prikriva objektivno stran težav, s katerimi se moramo boriti.

Vse to je v namenu, da se izpodkopava avtoriteta naše oblasti, našega državnega in političnega vodstva in se ustvarja med ljudmi nezadovoljstvo. Iz nalog OF

Iz vinarsko-sadjarske šole v Podlehniku so izšli novi strokovnjaki

V vrsti različnih kmetijskih šol v Sloveniji je tudi Vinogradniško-sadjarska šola v Podlehniku pri Ptuju. Enoletni šoli je priključen za današnje razmere zadovoljivo urejen internat: ima pa tudi trsnico in drevesnico, kjer se izvaja praktični del pouka.

V preteklem šolskem letu je bilo v šolo sprejetih 32 gojencev iz vseh delov Slovenije; največ od teh pa iz Haloz in Slovenskih goric. Šolanje in oskrba v internatu sta bila brezplačna in je bila izobrazba omogočena slehernemu viničarskemu sinu.

Pouk so v šoli vršili instruktorji, ki so zajeli vso gradivo v teoretičnem in praktičnem delu pouka v lepo urejeni drevesnici in trsnici, katerega obvladanje je potrebno kmetijskemu strokovnjaku.

Mladinci so takoj v začetku šolskega leta ustanovili svoj mladinski aktiv, v okviru katerega je deloval pevski zbor, grupa šahistov, igralska skupina, študijski krožek in telovadci, ki so sodelovali tudi na fizkulturnem zletu v Ptuju.

Življenje je bilo torej v mladinskem aktivu živahno, vendar so največ časa in truda vložili v svoje strokovno izpopolnjevanje. Po dopoldanskem teoretičnem pouku so popoldne v praktičnem delu v vinogradu, trsnici in drevesnici zajemali ves potek dela skozi vse leto. Za vse, kar so jim nudili instruktorji, so kazali veliko zanimanje, kar je bilo najbolj razvidno iz lepega učnega uspeha ob zaključku šolskega leta, ko je izpit opravilo 9 gojencev z odličnim, 12 s prav dobrim, 6 z dobrim in 3 z zadostnim uspehom.

Gojenci so se tekom šolskega leta seznanili z novim načinom vinogradništva na terasah (policah), ki daje dosti lepši in boljši pridelek kot dosedanji stari način. Isto se uporablja tudi za nasade pritlikavcev: jablan, hrušk, marelic itd.

Tekom šolskega leta so priredili več poučnih ekskurzij v slične kmetijske šole v Sloveniji ter se seznanili z njihovim načinom učenja in dela.

Po izvršenih izpitih so odšli gojenci še na obvezno prakso. Nekaj jih je šlo na državno posestvo v Kočevje, nekaj pa v Pekre. Obe skupini sta se pri delu zelo izkazali in so bili nagrajeni vsi posamezno; razen tega je šola v Podlehniku prejela diplomo, ker je vzgojila tako dobre strokovnjake.

V soboto, 27. p. m. so praznovali zaključek šole. Zbrani so bili vsi gojenci. Upravnik šole, tov. Novak, je ob tej priliki na kratko analiziral delo in uspehe šole v preteklem letu, gojenci pa so se po svojem zastopniku zahvalili celotnemu instruktorskemu zboru za ves trud, ki ga je imel skozi vse šolsko leto.

Govorila je tudi zastopnica OK LMS iz Ptuja, tov. Golob Marija, ki je pozvala gojence, naj ostanejo še v naprej v svojem poklicnem delu in vsakodnevnem življenju požrtvovalni in zavedni graditelji socializma kot so bili v času šolanja.

P. C.

Tudi pri električni razsvetljavi lahko vsak potrošnik znatno štedi. Svetilke, ki niso neobhodno potrebne, naj ne svetijo.

*

Za kršilce uredbe o elektrodispečerski službi so predvidene občutne kazni.

M. Iljin

Priroda in ljudje

(Nadaljevanje)

PEGE NA SONCU IN PEGE NA ZEMLJI

Ob slabih letinah so se selili celi okraji.

»V teh letih,« piše knjiga »Rusija«, »so kmetje opravičevali svojo, času neprimerno težnjo po preselitvi takole: ‚Doma prav gotovo pomremo vsi od gladu, tam (v obrobnih pokrajinah) pa morda ne poginemo.' In v večini primerov se revni kmetje niso zmotili. Z rešenim konjičem ali parom volov in s tremi rublji, ki so preostali po plačilu zaostalih davkov in dolgov, so zapuščali svoje razdejano gnezdo in se prebijali ‚v Kristovem imenu', kakor so dejali, ob podpori bolj imovitih selišč, skozi katera so se vozili, ne da bi kaj trošili za prehrano družine, konja ali volov, do obrobnih pokrajin, kjer je bilo še dosti zemlje. Niso pa bili vsi izseljenci tako srečni da so našli tako zemljo, kjer so jim dovolili naselitev in s katere jih ni nihče pregnal. Dogajalo se je, da izseljenci niso našli take zemlje in nobene pomoči. In tedaj so se vračali domov, prehranjujoč se po poti zopet v Kristovem imenu že kot popolni proletarci, potem ko so izgubili tega ali onega družinskega člana, ki je umrl od gladu in mraza.

Vlada ni brez razloga sodila, da morajo imeti ta samovoljna preseljevanja, ki jih ne vodijo državna oblastva, slabe nasledke za gospodarstvo pomeščikov, ker znižujejo zakupnine in zvišujejo mezde. Toda nobena sila ni mogla ustaviti naravnega odtoka odvečnega prebivalstva.«

Kaj nam pove to čudno razglabljanje, če si ga natančno ogledamo?

Poljedelcu so odvzeli zemljo, odvzeli travnike, odvzeli gozdove, ga popolnoma uničili, ga prisilili, da se je odtrgal od grude, da je zapustil uničeni dom in bežal na konec sveta, kjer je mogoče še kaj zemlje, ki je niso pograbili pomeščiki, kjer ni treba za pravico, da obdeluješ zemljo, prodajati svoje delo, svojo žetev za leto dni in več vnaprej. A niti tega jim niso hoteli dovoliti.

»Samovoljno preseljevanje ima slabe nasledke.« Za koga je imelo slabe nasledke? Ali za kmete, ki so bežali in so jim po poti umirali otroci od gladu in mraza? Ne, marveč za pomeščike, za graščinska gospodarstva.

Ljudje so bežali zato, ker niso mogli plačati čezmerno visokih cen za zemljo. Vlada pa je menila: »To je slabo! Če utečejo kmetje, kdo pa bo potem plačeval zakupnino za zemljo?« Ljudje so bežali zato, ker se niso hoteli vdinjati za hlapce, ker se niso hoteli dati zasužnjiti za vse življenje. Pomeščiki pa so sodili: »Če jih ne bo, kdo pa bo potem delal na naših posestvih? Morali bomo plačevati višje mezde, to pa je slabo.«

To se pravi, ostati na grudi ni bilo mogoče, oditi pa ni bilo dovoljeno. Kaj naj bi storili?

Kmetje so se upirali, zažigali in dotal rušili plemiška gnezda ter tako maščevali svoja kmečka gnezda. Tedaj so ginili tudi nekrivi poleg krivih.

A v graščine in vasi so prišle z ropotajočimi bobni čete, kruto zatrle vstaje in vse je ostalo pri starem.

GOZD, TRAVNIK IN POLJE

Če hočemo imeti red v gospodarstvu, morajo gozd, travnik in polje delati skupno, pomagati drug drugemu.

A kmečka gospodarstva po velikih večini sploh niso imeli niti gozda niti travnika, ampak samo polje.

V knjigi »Rusija« beremo:

»Kmetom so bili dodelili zlasti oro zemljo.«

Brez gozdov je bilo težavno, brez travnikov pa še teže.

Kmet je imel malo krme zato, ker ni imel travnikov. Brez krme ni živine. Brez živine ni gnoja. A če nimaš gnoja, nimaš s čim gnojiti polje.

Takšna veriga se vleče od travnika k polju: travnik-krma-čreda-gnoj-polje. Če povlečeš za en konec verige, obuti to tudi drugi konec.

Bila pa je še druga veriga.

Ker ni bilo travnikov, je bilo malo krme. Ker je bilo malo krme, so bili konji šibki. Ker so bili konji šibki, kmetje niso orali s plugom, marveč z ralom.

Celo knjiga »Rusija« pravi:

»Dejstvu, da imajo kmetje tako malo plugov, je kriva v glavnem okolnost, da so kmečki konji zaradi splošnega pomanjkanja krme tako šibki.«

Ali pa je bilo mogoče z ralom dobro preorati tla? Polje je treba orati globlje. V globini je gradivo za gradnjo podzemeljskih shramb mnogo trpežnejše kakor na površju; spodaj je več apna ki ga zgoraj izpere voda.

Če hočemo preorati hektar polja v globino — vzemimo — 20 centimetrov, moramo dvigniti pet tisoč ton zemlje za 20 centimetrov in jih še prenesti v stran za 20 centimetrov.

Pet tisoč ton — to je tri sto vagonov, to je nekaj vlakov zemlje.

Vso to zemljo je treba preobrniti! Za to delo je potreben traktor ali vsaj močan konj, za to je potreben plug, ne pa stari krivi zob — ralo.

OPUSTOŠENJE DEŽELE

Notranje ministrstvo je leta 1908 odkrito izjavilo v enem svojih poročil:

»Smrt od lakote preti vsako leto znatnemu delu poljedelcev Rusije, kot zelo verjetna usoda.«

Eno leto lakote je imelo za nasledek drugo leto lakoto. V času lakote so kmetje razprodajali vse svoje imetje, samo da bi preživeli strašno zimo in se pretolkli do pomladi. Ko je prišla pomlad, niso imeli s čim zorati polja.

Po vaseh so hodili pokupovalci izkoriščali so lakoto in kupovali poceni vse, kar so le dobili. Iz skrinj so šla prižnja oblačila in nakit, s katerimi so se še babice lišpale. Ženske so prodajale svoje lase. Za zelo lepo kito so plačevali po dva rublja.

Ko je bilo vse prodano — in revnemu kmetu pač ni bilo treba dolgo prodajati imetja — kaj je kmetu še preostalo?

Ali naj gre beračit? H komu? V vsaki vasi je bilo vsaj nekaj bogatejših kmetov, ki so imeli zaloge žita. Še več žita je bilo v graščinskih shrambah.

Leta 1891., ko je zajela lakota skoraj vso deželo, je pisal časnik »Russkije vjedomosti«:

»Od ranega jutra do poznega večera hodijo stradajoči od hiše do hiše, prosijo vbogajme in se vračajo s praznimi rokami k svojim družinam. Nihče več ne daje vbogajme.«

Še dobro je bilo, če si je stromak lahko kaj izposodil. Pogoji so bili: za vsak pud (okoli 16 kilogramov) žita tri ali štiri pude od prihodnje žetve.

To se pravi, da je morala kmečka družina, ki je pretolkla do pomladi, oddati skoraj vso novo žetev za dolg. Pojedli so kruh vnaprej. Na to, da bi se najedli do sita, niso mogli več misliti. Da bi trajala moka dalj časa so jo mešali z lobodo, s pepelom, s prstjo.

»Namesto žita so jedli plevel — lobodo,« je pisal neki časnik leta 1891., »a tudi loboda gre že h koncu, pred nami pa je skoraj še celo leto. Ni krompirja, ni zelja, ni kumar. Ni krme za živino, ni kuriva — niti plev, niti slame. Z vrelo vodo poparijo pud lobode in dobijo neko smrdečo kašo. Vanjo vsujejo prgišče moke in spečejo iz nje kruh. Psi in mačke ga ne jedo, kokoši pocrkajo od njega. Če ješ ta kruh na tešče, bruhaš.«

Kaj pa, ko je tudi vsa loboda porabljena? Če ostaneš doma, si zapisan gotovi smrti. Vse ceste so polne beguncev. V mestih so zavetišča za brezdomce prenapolnjena: kjer je prenočevalo le do dve sto ljudi, jih zdaj prenočuje tisoč. In vsako zavetišče je hkrati tudi bolnišnica za bolnike z nalezljivimi boleznimi in mrtvašnica.

Policija preganja begunce nazaj v vasi. Povelje je dobila, naj očisti mesta, naj ‚vrne nazaj na deželo ljudi, ki so od ondod prišli'. Toda nič ni mogoče napraviti s tem človeškim morjem, ki je prestopilo obale.

Dežela je opustošena, kakor po vpadu sovražnika.

A vojna ne uniči vseh — nekaterim prinaša bogastvo. Tako je bilo tudi pri lakoti.

Trgovce, nakupovalce in bogate kmete je lakota redila in bogatila. Prodajali so žito za trikratno ceno: posodni so pud dobili so zanj tri pude, za dolge so pokupili od gladujočih ostanke njihovega imetja, njihove konje in krave.

Tudi podjetnikom in tovarnarjem je prišla lakota prav: ob lakoti so bile delovne sile poceni.

Tisoči so obogateli od lakote — in ne samo od lakote, ampak tudi od podpore gladujočim.

S to podporo se je godilo takole.

Leta 1891. je vlada zaradi »slabe žitne letine« (to se pravi kar: zaradi lakote) odobrila prizadetim gubernijam posojilo.

Za štirideset milijonov ljudi je odobrila osem in štirideset milijonov rubljev. Na človeka pride torej za leto dni rubelj in nekaj kopejk! Pa tudi tega ne dobijo v dar, marveč na posojilo. A tudi tega rublja niso dobili gladujoči takoj in tudi ne celega.

Tisoči zelenih, modrih in rdečih papirčkov so se razleteli po deželi in od vseh strani so se stegovale k njim pohlepne roke.

Lakota je zlo — toda ne za vse.

Barvani papirčki so šli od uradnika do uradnika, od žitnega trgovca do žitnega trgovca, iz roke v roko, iz denarnice v denarnico. Zaškripala so peresa knjigovodij in pisala številke dobičkov, mešetarin, procentov, dividend, potnin in dnevnic! Milijoni rubljev niso šli za žito za gladujoče, marveč v žepe trgovcev in uradnikov za vile, lakirane kočije in kožuhe iz bobrovine.

Ljudje pa so umirali in umirali.

Končno so nakupili žito! V vagonih s pšenico, ki so jih vozili po vsej Rusiji, ni bila pšenica, ampak zmes pšenice z mivko, peskom in črnim semenom plevela. Na železnicah niso hoteli sprejemati takega tovora. A žitni trgovci so se sklicevali na pogodbo: »Dopušča se do 30% smetja.«

Časniki so poročali, da so v žitnice na skrivaj vozili vozove z mivko in peskom; iz teh dveh snovi so fabricirali — žito! Jemali so denar za žito, dobavljali pa mivko in pesek. Namesto kruha so dajali kamen.